

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **prawo**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Data przeprowadzenia wizytacji: **25-26 lutego 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	8
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	19
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	26
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	27
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	31
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	32
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	34

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szwedo, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Tomasz Demendecki, członek PKA
2. dr hab. Artur Olechno, ekspert PKA
3. mgr Tomasz Kocoł, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Mateusz Kopaczyński, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. mgr Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku prawo prowadzonym na poziomie jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2021/2022.

Kierunek prawo został wyznaczony do oceny przez Polską Komisję Akredytacyjną w związku z upływem okresu obowiązywania pozytywnej oceny instytucjonalnej, którą Wydział Prawa i Administracji uzyskał w 2016 roku (Uchwała Nr 502/2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 15 września 2016 r.).

Ostatnia ocena programowa na kierunku prawo została przeprowadzona w 2009 roku w wyniku której wizytowany kierunek uzyskał ocenę pozytywną, obowiązującą do roku akademickiego 2015/2016 (Uchwała Nr 930/2009 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 15 września 2016 r.).

W powyższej uchwale Prezydium PKA stwierdziło, że Uczelnia posiada bazę materialną oraz spełnione zostały wymagania kadrowe, programowe i organizacyjne do prowadzenia na kierunku prawo jednolitych studiów magisterskich, a poziom prowadzonych studiów odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Uchwała nie zawiera zaleceń o charakterze naprawczym, sformułowano je natomiast w raporcie z wizytacji, które w oparciu o wyniki bieżącej oceny programowej poddano ocenie w pkt 5 raportu.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za

przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznymi spotkaniami zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omówiono kryteria oceny, raport wstępny zespołu oceniającego oraz formułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku prawo, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia kompleksowej oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	prawo	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Jednolite studia magisterskie	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne, niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}		
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	Stacjonarne: 10 semestrów; 302 ECTS Niestacjonarne: 10 semestrów; 301 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godz./ 7 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	1054	817
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2955	1456
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	281	280
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	267	267
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	110	104

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ³ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

³ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Strategia uczelni i polityka jakości zostały określone w Uchwale Senatu UAM w Poznaniu na lata 2020-2030 i zakładają m.in. funkcjonowanie uczelni autonomicznej, rozpoznawanej w świecie, która prowadzi badania odpowiadające na najważniejsze wyzwania współczesności, kształci na najwyższym poziomie i jest aktywnym uczestnikiem życia społeczno-gospodarczego regionu, kraju, Europy i świata. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku zakłada powiązanie realizacji odzwierciedlającego ją programu studiów z wysoką efektywnością prowadzonych badań naukowych, jest zorientowana na zapotrzebowanie rynku pracy i odpowiada wzorcom kształcenia na potrzeby rynku krajowego i innych państw, zwłaszcza Unii Europejskiej. W koncepcji i celach kształcenia istnieją elementy wynikające z przyporządkowania kierunku do dyscypliny naukowej (nauki prawne), a także wynikające z potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, przede wszystkim poprzez działalność Rady Biznesu i Nauki oraz innych interesariuszy, wewnętrznych (studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy) i zewnętrznych (środowiska związane ze studiami prawniczymi, samorządy i przedsiębiorcy). Niezależnie od sytuacji zewnętrznej uczelnia korzysta z metod i technik kształcenia na odległość w formie synchronicznej, preferowanej do r. ak. 2019-2020, asynchronicznej (MS Teams, Office 365, Platforma E-learningowa UAM).

Efekty uczenia się reguluje uchwała nr 287/2018/2019 Senatu UAM z dnia 27 maja 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów na kierunku prawo do wymagań ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Są one opracowane z uwzględnieniem charakterystyk pierwszego stopnia dla poziomów 6-7 Polskiej Ramy Kwalifikacji zawartych w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla poziomów 6-7 określonych w ministerialnym rozporządzeniu w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Przy określaniu kierunkowych efektów uczenia wzięta pod uwagę zarówno wiedzę ogólną, obejmującą siatkę pojęciową prawa i prawoznawstwa, podstawowe schematy rozumowań oraz procedury tworzenia, wykładni i stosowania prawa, jak i uporządkowaną wiedzę dogmatycznoprawną z poszczególnych gałęzi i dziedzin prawa, a także umiejętność ich wykorzystania oraz kompetencje umożliwiające świadomy udział absolwenta w życiu społecznym. Kierunkowe efekty uczenia uwzględniają potrzebą ich praktycznego ugruntowania w ramach wyznaczonych ogólnoakademickim profilem studiów. Opracowany zestaw efektów jest opiniowany przez pracowników merytorycznych działu administracji uczelnianej zajmującego się nadzorem nad nauczaniem i jego jakością i monitorowany (oceny Rady WPiA, Samorządu Studentów, odpowiedniej komisji senackiej i Senatu UAM). W opiniach wzięto pod uwagę zrozumiałość efektów uczenia się oraz weryfikowano możliwość ich osiągnięcia w toku realizacji programu studiów.

W wyniku powyższych działań uczelnia opracowała nową koncepcję kształcenia na kierunku prawo i pozwalający ją wdrożyć program studiów, mający wejść w życie od kolejnego roku akademickiego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁴

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią uczelni oraz polityką jakości, mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla nauk prawnych, są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy oraz zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim, właściwymi poziomami Polskiej Ramy Kwalifikacji, uwzględniają specyfikę kierunku, są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i praktyki z dyscypliny, uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej właściwej dla kierunku oraz są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe przedstawiają prawną oraz prawniczą terminologię i siatkę pojęciową danej gałęzi (dziedziny) prawa, oraz funkcjonujące w jej obrębie instytucje prawne, wraz z dotyczącymi ich doktrynalnymi i orzecznymi konstrukcjami. Katalog treści programowych sformułowanych dla poszczególnych zajęć zakłada przejście od przedstawienia ogólnych (pojęciowych i teoretycznych) aspektów danej instytucji prawnej czy prawniczej konstrukcji, poprzez wykładnię tekstów prawnych pozwalających na odtworzenie norm prawnych współtworzących daną instytucję (podbudowujących daną konstrukcję), jej szczegółową analizę, aż po zastosowanie uzyskanej w ten sposób wiedzy w konkretnych przypadkach (w określonym stanie faktycznym), tzn. przy rozwiązywaniu przykładowych kazusów lub wykonywaniu innych zadań aplikacyjnych. Treści programowe wiążą się z kierunkowymi efektami uczenia się, których dobór i liczba, dostosowane są do specyfiki i określonej formy zajęć; oraz poziomu zaawansowania studentów w nauce prawa, np.: w ramach przedmiotu *logika prawnicza* realizowane są 3 efekty kierunkowe z zakresu wiedzy (K_W01, K_W12, K_W14), 3 z zakresu umiejętności (K_U01, K_U04, K_U06) oraz 3 z zakresu kompetencji społecznych (K_K01,

⁴W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

K_K04, K_K07); w ramach przedmiotu *prawo cywilne I* realizowanych jest 6 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy (K_W09, K_W11-15), 4 z zakresu umiejętności (K_U03-06) oraz 4 z zakresu kompetencji społecznych (K_K03-05, K_K07); w ramach *lektoratu języka obcego* realizowanych jest 6 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy (K_W03-04, K_W09, K_W14-15, K_W18), 3 z zakresu umiejętności (K_U02, K_U06, K_U12) oraz 4 z zakresu kompetencji społecznych (K_K04, K_K06-08); w ramach przedmiotu *technologia informacyjna* realizuje się 2 efekty kierunkowe z zakresu wiedzy (K_W11, K_W14), 1 z zakresu umiejętności (K_U02) oraz 2 z zakresu kompetencji społecznych (K_K04, K_K08).

Poszczególne zajęcia na kierunku prawo ułożone są sekwencyjnie: w sposób wzajemnie powiązany, a przy tym umożliwiające studentom stopniowe osiąganie i doskonalenie efektów uczenia się, np. na I roku student uzyskuje podstawową wiedzę o istocie i rozmaitych aspektach prawa, sposobie jego stanowienia oraz interpretacji; przyswaja zasadnicze konstrukcje logiczne stosowane w naukach prawnych, a także reguły tzw. wnioskowań prawnych; na II i III roku student poznaje kolejne działy prawa cywilnego, poczynając od części ogólnej, poprzez zobowiązania i prawo rzeczowe, a skończywszy na prawie rodzinnym i spadkowym (zob. też zamieszczone wyżej informacje na temat typowego katalogu przedmiotowych treści programowych); na IV roku program przewiduje zajęcia z procedury cywilnej, na których student uczy się stosowania w postępowaniu sądowym poznanych wcześniej regulacji materialnoprawnych; na V roku student zaliczyć musi *prawo prywatne międzynarodowe*, mające zaznajomić go z zasadami ustalania prawa właściwego dla określonych stosunków prywatnoprawnych – przedmiot ten wymaga uprzedniego nabycia gruntownej wiedzy z poszczególnych działów prawa prywatnego; w ramach seminarium magisterskiego student prowadzi badania ukierunkowane na przygotowanie pracy magisterskiej, a wymagające pogłębionej analizy wybranego zagadnienia prawnego.

Realizacja treści programowych jest aktualizowana w drodze „debaty”, m.in. nauczycieli akademickich łączących pracę dydaktyczną na kierunku Prawo z badaniami różnych aspektów zjawisk prawnych. Pozwala to na skorelowanie treści programowych z wynikami badań w obszarze nauk prawnych.

Na studiach stacjonarnych studenci realizują sześć semestrów lektoratu języka obcego nowożytnego, w tym dwa semestry poświęcone nauce języka specjalistycznego. Muszą też złożyć z oceną pozytywną dwa egzaminy ze znajomości języka obcego – na poziomie ogólnym (B2) oraz specjalistycznym (B2+). Na studiach niestacjonarnych lektorat języka obcego trwa cztery semestry, po zaliczeniu których studenci winni zdać drugi ze wskazanych wyżej egzaminów.

Niezależnie od lektoratów wszyscy studenci mają dostęp do zajęć prowadzonych w językach obcych (zazwyczaj po angielsku) w ramach „przedmiotów do wyboru” (fakultetów) przewidzianych w planie studiów prawniczych.

Na studiach stacjonarnych plan studiów przewiduje 3081 godzin zajęć, z czego zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów obejmują 2955 godzin. Na studiach niestacjonarnych plan studiów przewiduje 2841 godzin zajęć, z czego zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów obejmują 1456 godzin. planie studiów stacjonarnych 750 godzin przypada na zajęcia do wyboru w formie: wykładów z fakultetów, ćwiczeń z przedmiotów historycznoprawnych, seminariów magisterskich i lektoratów języków obcych. Wymiar zajęć do wyboru stanowi przy tym ponad jedną czwartą godzin, które zgodnie z planem studiów wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

W planie studiów niestacjonarnych na zajęcia do wyboru – w formie: wykładów z fakultetów, seminariów magisterskich i lektoratów języków obcych – przewidziano 346 godzin, co również spełnia powyższy wymóg.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych liczba „przedmiotów do wyboru” (fakultetów) objętych planem studiów jest identyczna i wynosi łącznie 14: 2 na I roku, 4 na II roku, 3 na III roku, 2 na IV roku i 3 na V roku. Wszystkie realizowane są w wymiarze 30 godzin, czyli łącznie przez 420 godzin, przy czym na studiach niestacjonarnych każdorazowo połowa z nich wymaga bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów.

W przypadku studiów stacjonarnych zajęcia do wyboru – tzn. zajęcia z „przedmiotów do wyboru” (fakultetów), jednego przedmiotu historycznoprawnego, na którym studenci wybierają ćwiczenia, lektoratu języka obcego, seminarium magisterskiego i praktyk zawodowych – pozwalają uzyskać 110 z 302 punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia do wyboru – tzn. zajęcia z „przedmiotów do wyboru” (fakultetów), lektoratu języka obcego, seminarium magisterskiego i praktyk zawodowych – umożliwiają zdobycie 104 z 301 punktów ECTS potrzebnych do ukończenia studiów.

Uczelnia oferuje studentom w każdym roku akademickim 40 przedmiotów do wyboru w semestrze zimowym i 20 w semestrze letnim (poniedziałek-piątek); natomiast w soboty i niedziele odpowiednio 14 przedmiotów w semestrze zimowym i 9 w semestrze letnim. Studenci stacjonarni i niestacjonarni mają dostęp do pełnej oferty zajęć z „przedmiotów do wyboru”.

Wśród zajęć do wyboru mieszczą się również seminaria magisterskie. Wymiar seminarium magisterskiego wynosi na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 120 godzin (po 30 w czterech ostatnich semestrach studiów) – wszystkie realizuje się w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału promotora i studentów.

Zajęcia do wyboru obejmują lektoraty języków obcych w wymiarze 180 godzin realizowanych w trakcie 6 semestrów dla studentów stacjonarnych wynosi 180. Na studiach stacjonarnych Wydział uruchamia grupy z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego i (w niektórych latach) rosyjskiego; na poziomie ogólnym w ramach zajęć międzywydziałowych student może też uczestniczyć w zajęciach z języka hiszpańskiego i włoskiego. Na studiach niestacjonarnych wymiar zajęć z języka obcego wynosi 90 godzin realizowanych w trakcie 4 semestrów. Studenci niestacjonarni mogą brać udział w lektoratach języka angielskiego, a w razie dostatecznego zainteresowania także niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego.

Zajęcia oferowane studentom na Wydziale związane są z działalnością naukową prowadzoną w uczelni przez jej pracowników.

W toku studiów studenci realizują 29 przedmiotów stałych oraz 14 „przedmiotów do wyboru” (fakultetów). Obok nich program studiów obejmuje: *lektorat języka obcego, seminarium magisterskie, szkolenie BHP, technologię informacyjną, praktyki zawodowe*, a na studiach stacjonarnych dodatkowo *wychowanie fizyczne oraz przysposobienie biblioteczne*.

Program studiów przewiduje następujące formy zajęć: wykład, ćwiczenia, seminarium (magisterskie), lektorat (języka obcego), zajęcia wychowania fizycznego, zajęcia ćwiczeniowo-warsztatowe (z *technologii informacyjnej*), zajęcia w formie asynchronicznego *e-learningu* na studiach niestacjonarnych oraz w ramach *szkolenia BHP i przysposobienia bibliotecznego*.

Wykłady z przedmiotów kursowych prowadzone są dla całego roku studiów. Liczbę studentów, którzy mogą zapisać się na wykład fakultatywny, określa prowadzący zajęcia, z uwzględnieniem wytycznych Dziekana Wydziału i Rady programowej kierunku; w praktyce dostępnych jest od 30 do 150 miejsc, na co wpływ ma głównie specyfika przedmiotu i zajęć oraz wielkość sali, w której są one prowadzone.

Grupy ćwiczeniowe liczą na kierunku *Prawo* 20-30 studentów na studiach stacjonarnych oraz od 30 studentów na II-V roku studiów niestacjonarnych. Uczelnia planuje zrównać liczebność grup ćwiczeniowych na studiach prawniczych prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w nowym programie studiów. Grupy językowe liczą 15-20 studentów na studiach stacjonarnych oraz 20-30 studentów na studiach niestacjonarnych. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i na studiach niestacjonarnych grupy seminaryjne liczą od 8 do 12 studentów.

Zajęcia dydaktyczne odbywają się głównie w formie wykładów lub ćwiczeń, a także seminariów (magisterskich) i lektoratów (języków obcych).

Wykład może mieć charakter problemowy, konwersatoryjny, zawierać prezentację multimedialną wybranych zagadnień. Na ćwiczeniach wykorzystuje się najczęściej pracę z tekstem, metodę analizy przypadków, metodę ćwiczeniową i pracy w grupach, natomiast rzadziej – metodę projektu, redakcji czy symulacji.

W roku akademickim 2021/2022 do oferty zajęć fakultatywnych włączono zajęcia warsztatowe prowadzone w systemie indywidualnego mentoringu dla najlepszych studentów (Studenckie Laboratorium Mentoringu).

Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość na kierunku *Prawo* uległ znacznemu rozszerzeniu w związku z COVID-19: przed rozpoczęciem semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 metody i techniki kształcenia na odległość opierały się na asynchronicznych formach nauczania; co istotne, miały one charakter uzupełniający w stosunku do nauczania tradycyjnego i zostały przewidziane wprost tylko w programie studiów niestacjonarnych; w związku z pandemią COVID-19, od czasu zawieszenia zajęć tradycyjnych w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 oraz w roku akademickim 2020/2021 wszelkie zajęcia, egzaminy i zaliczenia oraz dyżury nauczycieli akademickich odbywały się zdalnie, przy użyciu metod synchronicznych i – uzupełniająco – metod asynchronicznych; od roku akademickiego 2020/2021 wszystkie zajęcia zdalne odbywają się przy tym zgodnie z podziałem studentów na grupy zajęciowe w czasie określonym w planach studiów; w roku akademickim 2021/2022 zajęcia odbywają się w trzech formach: tradycyjnej (z udziałem studentów przebywających w budynku dydaktycznym Wydziału), zdalnej albo hybrydowej; w ramach tej ostatniej formy zajęcia prowadzone z udziałem studentów w budynku Wydziału są dodatkowo transmitowane w formie wideokonferencji studentom uczestniczącym w tych zajęciach przed ekranami komputerów; konkretniej, w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022.

Uczelnia wdrożyła strategię Uniwersytetu Otwartego zgodnie z którą „Władze Uniwersytetu zobowiązane są do podejmowania działań zmierzających do stwarzania studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia”. Można do nich zaliczyć tzw. racjonalne dostosowania w zakresie zajęć, jak np.: zmiana sposobu uczestnictwa w zajęciach (na przykład poprzez odrobienie nadliczbowych godzin absencji w wyniku spraw związanych z niepełnosprawnością); możliwość korzystania w trakcie zajęć z pomocy osób wspomagających (takich jak tłumacz języka migowego, asystent dydaktyczny czy asystent laboratoryjny); możliwość stosowania alternatywnej formy zapisu na użytek własny lub korzystania z dodatkowych urządzeń wspomagających, między innymi: dyktafonów, komputerów, komputerów

specjalistycznych, tabletów, oprogramowania udźwiękowiającego, urządzeń brajlowskich, klawiatur alternatywnych oraz urządzeń tłumaczących w czasie rzeczywistym (konieczne jest poinformowanie prowadzącego przed rozpoczęciem zajęć); możliwość udziału w lektoratach języka angielskiego w Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych; możliwość udziału w lektoratach dla studentów z trudnościami poznawczymi oraz tzw. racjonalne dostosowania w zakresie egzaminów i zaliczeń: zmiana terminu zaliczenia lub egzaminu; zmiana formy egzaminu lub zaliczenia (na przykład z pisemnej na ustną albo odwrotnie); wydłużenie czasu trwania egzaminu lub zaliczenia (o 50% czasu podstawowego); zmiana organizacji sesji egzaminacyjnej; możliwość przygotowania pisemnego konspektu odpowiedzi w czasie egzaminu ustnego; możliwość korzystania z krótkich przerw podczas egzaminu; w przypadku egzaminów o obszernej treści możliwość rozłożenia go na części; możliwość korzystania z dodatkowych urządzeń wspomagających (takich jak komputery, komputery specjalistyczne, tablety, oprogramowanie udźwiękowiające, urządzenia brajlowskie, klawiatury alternatywne); możliwość korzystania z pomocy osób wspomagających (na przykład tłumacza języka migowego bądź asystenta dydaktycznego).

Na Uniwersytecie funkcjonuje Biuro do Spraw Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, natomiast na Wydziale działa Pełnomocnik Dziekana ds. studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami, będący zarazem Wydziałowym Koordynatorem ds. kontaktu z Poradnią Rozwoju i Wsparcia Psychicznego.

Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku prawo są studenckie praktyki zawodowe, których organizację reguluje regulamin praktyk. Studenci ocenianego kierunku studiów realizują praktykę zawodową w wymiarze 120 h na czwartym roku studiów, za co otrzymują 7 pkt ECTS. Uczelnia przewiduje także 90 h pracy własnej studenta mającej na celu przygotowanie się do wykonywania zadań przydzielonych mu w miejscu odbywania praktyki. Studenci mogą więc zaliczyć obowiązkową praktykę w ciągu 3 tygodni. Sylabus praktyki przewiduje uzyskanie przez studenta efektu uczenia się „Potrafi przygotować projekty dokumentów związanych z funkcjonowaniem jednostki, w której odbywa praktykę (umowy, pisma procesowe, opinie prawne itd.)”, co jest w zasadzie niemożliwe w czasie 3 tygodniowych praktyk. Ponadto efekt uczenia się „Potrafi udzielać porad prawnych związanych z przedmiotem praktyk” jest zbyt specyficzny, ponieważ szereg instytucji, w których studenci odbywają praktyki, nie zajmuje się udzielaniem porad.

Uczelnia prawidłowo odniosła efekty uczenia się przypisane do praktyk do kierunkowych efektów uczenia się, jak również do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji. W ramowym programie praktyk Uczelnia przedstawia przykładowe zagadnienia, które powinny zostać zrealizowane z uwzględnieniem zróżnicowania dla danych kategorii podmiotów.

Uczelnia, w okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni z uwagi na stan epidemii, w sposób sprawny umożliwiła studentom realizację praktyk zawodowych w formie zdalnej. Realizacja praktyk w tej formie jednak nie wystąpiła.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk, który dokonuje również weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Opiekunem jest nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Posiada on kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się. Aspekty organizacyjne praktyk na ocenianym kierunku studiów ocenia się pozytywnie.

Uczelnia wymaga realizacji praktyki w ściśle określonych podmiotach. Ich dobór jest prawidłowy i zapewnia uzyskanie przez studentów efektów uczenia się. Studenci mogą realizować praktykę w instytucjach, z którymi Uczelnia posiada stałe porozumienia o współpracy, to jest z prokuratorami

i sądami. Zakres ich działalności został zweryfikowany pod kątem możliwości uzyskania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Na liście podmiotów stale współpracujących są sądy i prokuratury. W przypadku pozostałych podmiotów, studenci organizują praktyki samodzielnie.

Uczelnia zapewnia studentom wystarczającą liczbę miejsc odbywania praktyki. Student ma również możliwość realizacji praktyki w podmiocie wybranym przez siebie samodzielnie. W takim wypadku, zobowiązany jest on do przedstawienia opiekunowi praktyk porozumienia w sprawie realizacji praktyki. Porozumienie nie zawiera jednakże odniesienia do zakładanych efektów uczenia się. Praktykodawca nie ma więc możliwości zapoznania się z efektami uczenia się, a składając podpis na porozumieniu nie potwierdza, że student będzie mógł uzyskać te efekty.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk w postaci: dziennika praktyk oraz zaświadczenia o odbyciu praktyki w przypadku zaliczenia na podstawie aktywności lub pracy studenta. Żaden z wymienionych dokumentów nie zawiera w swej treści odniesienia do przedmiotowych efektów uczenia się, które student powinien uzyskać. Instytucja przyjmująca studenta na praktykę nie potwierdza więc, że w istocie student te efekty uzyskał.

Sposób weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk określony został w Regulaminie praktyk oraz w sylabusie. Zgodnie z założeniami, zaliczenie to dokonywane jest przez opiekuna praktyk. Uczelnia przewiduje trzy sposoby zaliczenia praktyki. Pierwszy, tzw. modelowy, w którym student realizuje praktykę. Dwa kolejne mają charakter szczególny. Pierwszy z nich polega na zaliczeniu praktyki na podstawie aktywności lub pracy zawodowej, natomiast drugi polega na zaliczeniu praktyki na podstawie działalności gospodarczej wykonywanej przez studenta. Większość studentów (około 76%) zalicza praktyki w pierwszym z trybów szczególnych tj. poprzez aktywność lub pracę zawodową, z kolei 23% studentów realizuje praktykę w formie modelowej, a tylko 1% studentów zalicza praktykę na podstawie prowadzonej działalności gospodarczej.

Uczelnia w sposób nieprawidłowy dopuszcza więc do zaliczania praktyki na podstawie byłego zatrudnienia lub na podstawie prowadzonej w przeszłości działalności gospodarczej. Zaliczenie dokonywane jest przez dziekana, przy udziale opiekuna praktyk. Powyższe stanowi więc potwierdzanie studentowi efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów, co zgodnie z art. 71 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) jest możliwe wyłącznie w procedurze rekrutacji na studia, po spełnieniu przez uczelnię określonych warunków. Zwrócić należy uwagę, że praktyki studenckie mają status zajęć objętych programem studiów. Zasady zaliczania praktyk nie powinny różnić się od zasad zaliczania innych zajęć. Wskazać przy tym należy, że nie ma przeszkód prawnych do organizacji praktyki zawodowej w miejscu zatrudnienia studenta, pod warunkiem, że rozliczy się on z wykonanych czynności tak jak student odbywający praktykę u praktykodawcy nie będącym jego pracodawcą.

Student zobowiązany jest opisać w dzienniku zrealizowane zadania. Wzór dziennika praktyk przewiduje możliwość wskazania przez studenta uwag, obserwacji czy wniosków dotyczących przebiegu praktyki, co umożliwia Uczelni ocenę jakości realizacji praktyk w danej instytucji. W przypadku zaliczenia praktyki na podstawie aktywności lub pracy, student zobowiązany jest przedstawić wyłącznie zaświadczenie. W zaświadczeniu tym, brak jest wskazania na efekty uczenia się, które student powinien uzyskać.

Uczelnia prowadzi hospitacje praktyk i dokonuje wrywkowej kontroli realizowania praktyk przez studentów, co pozytywnie wpływa na motywowanie studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków związanych z praktykami. W okresie stanu epidemii wizytacje zastąpiono kontrolą wykonywaną telefonicznie przez opiekuna praktyk.

Uczelnia wykazała, że sylabus praktyki został ustalony przy współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Sylabus praktyki, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów. Weryfikacji podlega lista podmiotów współpracujących z Uczelnią w zakresie praktyk zawodowych. W procesie tym, uwzględniane są również opinie studentów przedstawiane w kartach praktyk.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe na kierunku prawo są zgodne z efektami uczenia się, są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny, są aktualne. Program studiów na wizytowanym kierunku uwzględnia wymogi ustawowe oraz sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych a także czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Program studiów, jego realizacja w odniesieniu do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest - zgodny z wymaganiami w tym zakresie i w pełni umożliwia realizację, osiągnięcie efektów uczenia się. Program studiów na ocenianym kierunku oraz jego sposób organizacji i realizacji umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Oferta przedmiotów w programie studiów zawiera wszystkie elementy konieczne dla prawidłowej realizacji procesu dydaktycznego. Treści programowe zostały właściwie określone, przy odpowiednim wyważeniu poruszanych zagadnień. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć nie budzą zastrzeżeń. Dotyczy to w szczególności realizowanej formy zdalnej prowadzenia zajęć. Metody kształcenia wykorzystywane w ramach poszczególnych zajęć odpowiadają kierunkowi studiów oraz profil ogólnoakademicki. Organizacja procesu nauczania i uczenia się pozwala na prawidłowe osiągnięcie efektów uczenia. Przedmiotowe efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej mają charakter specyficzny, są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Uzyskanie wskazanych efektów uczenia się nie jest jednak w pełni możliwe w krótkim okresie przewidzianym na realizację praktyk. Treści programowe określone dla praktyki, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia nieprawidłowo dopuszcza możliwości uzyskania zaliczenia praktyki na podstawie doświadczenia zdobytego poza systemem studiów. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań nie umożliwiają skutecznego sprawdzenia i oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, ponieważ nie zawiera odniesienia do tych efektów. Powoduje to, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje

i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia podejmuje wystarczające działania mające na celu weryfikację czy studenci realizują praktykę w rzeczywistości. Sylabus praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Studenckie Laboratorium Mentoringu jest pilotażowym programem, który na ocenianym kierunku uruchomiono w roku akademickim 2021/2022, aby wesprzeć studentów w rozwoju edukacyjno-naukowym, umożliwić pogłębiania indywidualnych zainteresowań oraz lepiej przygotować do prowadzenia działalności naukowej lub lepszego startu na rynku pracy. Studenci, zwłaszcza wyróżniający się dobrymi i bardzo dobrymi wynikami w nauce, mogą doskonalić umiejętności w wybranych specjalnościach (takich jak *moot court*, retoryka, negocjacje handlowe czy redakcja pism procesowych), w ścisłej współpracy z doświadczonym nauczycielem akademickim pełniącym funkcję opiekuna naukowego.

Zalecenia

1. Zaleca się weryfikację efektów uczenia się przyporządkowanych do praktyk w taki sposób, aby były one możliwe do osiągnięcia w przeciągu 3-tygodniowych praktyk albo wydłużenie okresu odbywania praktyk.
2. Zaleca się weryfikację efektów uczenia się przyporządkowanych do praktyk w taki sposób, aby mogły one zostać osiągnięte we wszystkich instytucjach, w których Uczelnia dopuszcza możliwość odbywania praktyk.
3. Zaleca się rezygnację przez Uczelnię z zaliczania praktyk zawodowych na podstawie wykonywanych w przeszłości pracy zawodowej, prowadzenia działalności gospodarczej lub innej aktywności.
4. Zaleca się weryfikację dokumentacji procesu odbywania praktyk w taki sposób aby posiadały one odniesienie do efektów uczenia się zakładanych dla praktyk.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku prawo odbywa się co roku, na zasadach określonych przez Senat UAM z dwuletnim wyprzedzeniem – we właściwej uchwale w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w danym roku akademickim. Uchwały rekrutacyjne definiują wymogi stawiane kandydatom na studia, określają etapy postępowania kwalifikacyjnego, zasady przeliczania wyników

na świadectwie dojrzałości oraz ustalania list rankingowych. O przyjęciu na studia stacjonarne na kierunku prawo decyduje miejsce na liście rankingowej, będące wynikiem uzyskania równej lub większej liczby punktów powyżej progu punktowego ustalonego w trakcie rekrutacji przez podkomisję rekrutacyjną. Zasady przeliczania wyników na świadectwie dojrzałości określone są w uchwale rekrutacyjnej w zależności od trybu, w jakim kandydat uzyskał świadectwo maturalne (dojrzałości). Cały proces rekrutacji odbywa się zdalnie – w Systemie Internetowej Rekrutacji (SIR) – przez specjalnie do tego przeznaczoną stronę internetową.

Uznawanie efektów uczenia się, uzyskanych na innych uczelniach następuje na etapie rekrutacji na studia, jak i w toku studiów. Zagraniczne dokumenty o wykształceniu – świadectwa maturalne i dyplomy ukończenia studiów – muszą być opatrzone klauzulą *apostille* lub zalegalizowane. Uznawanie efektów uczenia się w toku studiów określa Regulamin studiów. Decyzje w tych sprawach podejmuje w imieniu Dziekana WPiA – na podstawie stosownego rektorskiego upoważnienia – kierownik kierunku studiów, który przed rozstrzygnięciem porównuje kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się liczbę godzin zajęć oraz punkty ECTS przypisane do porównywanych przedmiotów. W decyzji uwzględniającej wniosek kierownik kierunku studiów wskazuje przedmiot, który zalicza na poczet odpowiadającego mu przedmiotu objętego planem studiów danego kierunku na WPiA, a jeżeli liczba uznawanych przedmiotów jest znaczna – przedmioty objęte wspomnianym planem studiów, które student powinien zaliczyć w określonym roku akademickim w ramach tzw. różnic programowych.

Studenci odbywający część studiów w ramach programu ERASMUS+ lub MOST ustalają przed wyjazdem przedmioty zajęcia, które będą mogli zaliczyć na poczet zajęć obowiązkowych na kierunku prawo.

Wewnętrzne reguły potwierdzania efektów uczenia się ustalają Władze Uczelni. W przypadku ubiegania się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie na kierunku prawo – efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej: co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego i następujące dokumenty: świadectwo dojrzałości albo świadectwo dojrzałości i zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów lub inny dokument uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia; kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 europejskich ram kwalifikacji.

Liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.

Zgodnie z Regulaminem studiów prace magisterskie prowadzone są pod kierunkiem pracowników posiadających stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora. W szczególnie uzasadnionym przypadku Rada programowa kierunku może upoważnić do kierowania pracą magisterską nauczyciela akademickiego ze stopniem doktora.

Student dokonuje wyboru promotora. Promotorzy składają w Biurze Obsługi Studenta lub zamieszczają na stronie internetowej wykaz proponowanych tematów bądź zakres problematyki objętej danym seminarium. W celu zapewnienia zbieżności tematów z kierunkowymi efektami uczenia się tematy prac dyplomowych rejestrowane są w Biurze Obsługi Studenta oraz zatwierdzane przez Radę programową kierunku.

Rektor UAM określa zasady składania i archiwizacji prac dyplomowych z wykorzystaniem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD) oraz wzór oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy dyplomowej i zgodności wersji elektronicznej pracy dyplomowej z wersją drukowaną.

W skład komisji przeprowadzającej egzamin magisterski wchodzi: promotor, recenzent, który na wniosek promotora podjął się tej funkcji, oraz przewodniczący komisji. W okresie zwykłego funkcjonowania Uczelni egzamin magisterski przeprowadza się w trybie tradycyjnym. W czasie ograniczenia funkcjonowania Uczelni egzamin przeprowadza się w trybie zdalnym, chyba że Dziekan, właściwy Prodziekan lub właściwy kierownik kierunku studiów – po uzyskaniu zgody Prorektora UAM właściwego ds. kształcenia (o ile jest wymagana) – zaakceptuje wniosek o przeprowadzenie egzaminu w trybie tradycyjnym, złożony przez promotora w porozumieniu z zainteresowanym studentem. Egzamin magisterski w trybie zdalnym przeprowadza się w ramach synchronicznego kontaktu, w którym student oraz komisja uczestniczą w egzaminie w tym samym czasie, ale w różnych miejscach – w drodze wideokonferencji internetowej odbywanej za pomocą usługi (programu) MS Teams. W trakcie egzaminu magisterskiego student odpowiada na 3 pytania: dwa losowane z listy pytań egzaminacyjnych przewidzianej na egzamin dyplomowy z danej specjalizacji oraz jedno zadawane przez recenzenta.

Jakość prac magisterskich, a także dokumentacji związanej z dyplomowaniem podlega okresowej ocenie przez specjalny zespół powołany uchwałą Rady programowej kierunku.

Śledzenie postępów studentów odbywa się w sposób systematyczny, przy wykorzystaniu takich narzędzi, jak np.: prowadzony przez Biuro Obsługi Studentów bieżący monitoring liczby studentów przyjętych na studia, liczby studentów przechodzących na kolejne lata studiów oraz liczby absolwentów; prowadzony przez kierownika kierunku studiów monitoring bieżących postępów studentów w trakcie cyklu kształcenia; bieżącą kontrolę tychże postępów przez prowadzących zajęcia dydaktyczne i egzaminatorów; czynną obserwację zaangażowania studentów w pracę naukową; cosemestralne anonimowe ankiety studenckie.

Obowiązujące na kierunku Prawo ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa wzorcowy sylabus, zgodny z przyjętym na UAM standardem.

Zakres zagadnień obowiązujących na egzaminie lub zaliczeniu podawany jest do wiadomości studentów przez prowadzącego zajęcia z odpowiednim wyprzedzeniem, najczęściej na początku semestru. Regulamin studiów pozwala na zaliczenie zajęć na podstawie związanej z nimi pracy badawczej lub wdrożeniowej wykonanej przez studenta, na jego wniosek, po zasięgnięciu opinii prowadzącego zajęcia. Tematyka etapowych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych wynika z treści programowych zapisanych w sylabusach poszczególnych zajęć objętych planem studiów. Prace te mają charakter teoretyczny, praktyczny albo łączą wiedzę teoretyczną z praktyką. W poprzednim punkcie wśród stosowanych w tej mierze form wymieniono m.in.: pisemne i ustne egzaminy i kolokwia, sprawdziany (kartkówki), testy, referaty i prezentacje, eseje, kazusy, prace projektowe polegające na sporządzaniu tekstów prawnych i prawnych (umów, wniosków, pozwów, orzeczeń sądów i organów administracji, aktów normatywnych).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne: są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się, są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów: zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania: są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Procedura i kryteria przyjęć gwarantują przejrzystość i bezstronność zasad rekrutacji oraz zapewniają spełnienie warunku odpowiedniego doboru kandydatów. Otwarte zasady rekrutacji bezpośrednio wynikają z sytuacji związanej z konkurencją na rynku edukacyjnym. W przypadku efektów uzyskanych w innej uczelni lub uzyskanych poza systemem studiów przewidziano odpowiedni tryb ich potwierdzania. Tematyka prac dyplomowych, ich poziom merytoryczny, sposób oceniania i procedura egzaminu końcowego nie budzą zastrzeżeń i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się wymaganych do ukończenia studiów. Stosowane w jednostce metody weryfikacji i oceny są obiektywne, umożliwiają równe traktowanie studentów, zapewniają bezstronność, rzetelność, wiarygodność, skuteczność i przejrzystość procesu ewaluacji na każdym etapie studiowania. Postępy uczenia się studentów są systematycznie monitorowane i oceniane przez władze jednostki. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się: umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, określają zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się: zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Z kolei realizowane w obecnym okresie zajęcia wykorzystujące metody i techniki kształcenia na odległość są prowadzone i weryfikowane prawidłowo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzi 139 pracowników naukowych, w tym aż 125 pracowników reprezentujących nauki prawne, w tym 26 profesorów, 48 dr. hab. zatrudnionych na stanowisku prof. UAM, 2 dr hab. zatrudnionych na stanowisku adiunkta, 49 doktorów. Inne nauki reprezentuje 12 pracowników. Wydział Prawa i Administracji zatrudnia bezpośrednio 2 nauczycieli języków obcych, natomiast pozostali lektorzy prowadzący zajęcia na Wydziale są zatrudnieni w ramach Studium Językowego UAM.

Zainteresowania naukowe osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku dotyczą bardzo różnorodnej problematyki związanej niewątpliwie z dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy i doświadczenie w pracy naukowej oraz dydaktycznej umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. W procesie kształcenia uczestniczą także praktycy z wieloletnim doświadczeniem zawodowym. Niewątpliwie struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają szerokie i udokumentowane doświadczeniem kompetencje dydaktyczne, w tym także związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia dba o systematyczne doskonalenie umiejętności dydaktycznych osób prowadzących zajęcia. Niewątpliwie kompetencje kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Zespół Oceniający nie ma zastrzeżeń w odniesieniu do przydziału zajęć oraz obciążenia godzinowego poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia (w tym obciążenia związanego z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość). Obciążenia są właściwe i umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz osiąganie zakładanych efektów działalności dydaktycznej. Zajęcia dydaktyczne przydzielane są poszczególnym nauczycielom akademickim z uwzględnieniem ich specjalizacji naukowej, doświadczenia dydaktycznego, doświadczenia zawodowego oraz przygotowania specjalistycznego – w przypadku zajęć warsztatowych. Istotne znaczenie ma posiadany dorobek naukowy oraz prowadzone prace naukowo-badawcze. Wykłady prowadzone są przez pracowników naukowych posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy, zaś ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty oraz pracownie praktyczne przez osoby posiadające stopień naukowy doktora. Każda osoba wskazana do prowadzenia zajęć zobowiązana jest do przedstawienia koncepcji kształcenia, w tym sylabusu, a także przedłożenia wykazu publikacji i informacji o doświadczeniu/dorobku praktycznym. Przy obsadzie zajęć uwzględnia się wyniki hospitacji, w tym hospitacji elektronicznych prowadzonych w drodze nagrań video oraz ankiet studentów.

Jeśli chodzi o politykę kadrową Uczelni w związku z kształceniem na ocenianym kierunku, to proces zatrudniania należy do kompetencji Rektora. Rektor uwzględnia w rekrutacji pracowników potrzeby danego kierunku oraz dorobek naukowy i kompetencje dydaktyczne kandydatów, także te związane z kształceniem na odległość. W ramach naboru pracowników stosuje się kryteria: ilościowe - zatrudniając pracowników w ramach jednostek wykazujących największe zapotrzebowanie, oraz jakościowe – zatrudnianie pracowników poprzez organizowanie konkursów otwartych. Procedura ma charakter konkursowy. Pracownicy naukowcy jak i administracyjni Wydziału są poddawani badaniom

ankietowym dokonywanym przez studentów. W przypadku nauczycieli akademickich badanie takie odbywa się dwa razy w każdym roku akademickim – pod koniec semestrów: zimowego oraz letniego. Ankietowani studenci mają możliwość wystawienia ocen w skali od 1 do 5, odpowiadając na poszczególne pytania, a także wyrażenia swoich opinii w komentarzach. Ankietowanie nauczycieli akademickich odbywa się na podstawie zarządzenia nr 243/2017/2018 Rektora UAM z dnia 19 lipca 2018 r. w sprawie ankiet wraz z zasadami ich opracowywania, przeprowadzania oraz publikowania ich wyników.

Cała kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne podlega hospitacjom, w tym prowadzonym w formie elektronicznej. Hospitacje te, w przypadku zajęć prowadzonych przez pracowników z tytułem profesora, stopniem doktora habilitowanego i pracowników ze stopniem doktora zatrudnionych na stanowisku profesora uczelni odbywają się – nie rzadziej niż raz na cztery lata, natomiast w przypadku innych pracowników – nie rzadziej niż raz na dwa lata. Wyniki prowadzonych ocen wykorzystywane są motywacyjnie w procesie rozwoju poszczególnych grup pracowników – zarówno nauczycieli akademickich jak i pracowników administracji. Szczególnie dobre wyniki są nagradzane w licznych programach nagrodowych. Co roku przyznawane są nauczycielom akademickim nagrody Rektora osobno za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Kolejnym czynnikiem motywującym do osiągania dobrych wyników dotyczących nauki, dydaktyki oraz zaangażowania organizacyjnego jest system przyznawania wynagrodzenia motywacyjnego. Na Wydziale Prawa i Administracji corocznie przyznaje się także nagrody Dziekana we wszystkich kategoriach: naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Podobny system premiowania stosowany jest w przypadku administracji wydziałowej, której pracownicy mogą otrzymać nagrody Rektora, wynagrodzenie motywacyjne oraz nagrody Dziekana. Za szczególnie wysokie noty w ankietach wypełnianych przez studentów dydaktycy otrzymują nagrody Praeceptor Laureatus i Praeceptor Optimus. Zasady przyznawania wyróżnień Praeceptor Laureatus i Praeceptor Optimus uregulowane są w Zarządzeniu Rektora nr 427/2019/2020 z dnia 3 marca 2020 roku w sprawie ustanowienia Nagrody „Praeceptor Laureatus” Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Należy stwierdzić, że Uczelnia stwarza dobre warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju, co jest potwierdzone opiniami pracowników. Uczelnia zapewnia wsparcie finansowe udziału nauczycieli w postępowaniach awansowych a także w konferencjach, seminariach i wyjazdach studyjnych, jak również finansuje wydawanie publikacji naukowych. Uczelnia stworzyła także system grantów wewnętrznych, o które mogą ubiegać wszyscy pracownicy prowadzący działalność naukowo-badawczą. Procedura grantowa ma charakter konkursowy, a na wsparcie Uczelni mogą liczyć osoby legitymujące się dorobkiem naukowym i perspektywami rozwoju naukowego. W celu pomocy nauczycielom akademickim i innym osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne od początku roku akademickiego 2020/2021 w MS Teams działa zespół „E-learning na WPIA UAM: Grupa Wsparcia”, służący wymianie doświadczeń i bieżącemu rozwiązywaniu problemów, jakie stwarza nauczanie zdalne. W zespole udostępnia się też stworzony na Wydziale dwugodzinny kurs wideo dotyczący obsługi MS Teams i powiązanych z nim aplikacji, a ponadto linki do innych materiałów informacyjnych. Prowadzący zajęcia mają również dostęp do analogicznej grupy ogólnouniwersyteckiej („HelpTEAMS”). Poza tym przed rozpoczęciem roku akademickiego 2021/2022 zorganizowano dla nich szkolenie z nowych funkcji MS Teams i z Platformy E-learningowej UAM Moodle.

Niewątpliwie realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące

i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia. Uczelnia opracowała odpowiednie procedury w zakresie rozwiązywania konfliktów dotyczących kadry oraz odpowiedni system postępowań dyscyplinarnych, uwzględniających potrzeby ewentualnych ofiar naruszeń prawa oraz obowiązujących standardów zachowań.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na wizytowanym kierunku jest liczna a dorobek naukowy nauczycieli akademickich jest w odpowiednim stopniu związany z dyscyplinami, do których kierunku został przyporządkowany. Kompetencje dydaktyczne kadry także nie budzą zastrzeżeń Zespołu Oceniającego. Przydział zajęć oraz obciążenia pracowników są właściwe. Polityka kadrowa jest prowadzona przez Rektora. Rekrutacja pracowników ma charakter konkursowy i jest właściwie dostosowana do specyfiki i potrzeb kierunku. Nauczyciele akademicy są hospitolowani w zakresie prowadzonych zajęć oraz regularnie poddawani ocenom, w które zaangażowani są także studenci poprzez dobrze funkcjonujący system ankiet. Uczelnia wspiera rozwój pracowników, realizuje sukcesywnie programy szkoleń, dofinansowuje procedury awansowe, wyjazdy naukowe oraz publikacje kadry. Polityka kadrowa niewątpliwie sprzyja zarówno stabilizacji zatrudnienia, jak również zorientowana jest na doskonalenie kadry i eliminację niepożądanych zachowań. Procedury rozwiązywania konfliktów również zostały prawidłowo opracowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia dysponuje bardzo dobrą własną bazą budynków dydaktycznych, nowoczesną i dobrze dostosowaną do potrzeb kształcenia na wizytowanym kierunku. Budynek dydaktyczny Wydziału Prawa i Administracji – Collegium Iuridicum Novum (zwany dalej także CIN) – mieści się w centrum Poznania, przy al. Niepodległości 53. Budynek ten oddano do użytku w 2010 r., jest to nadal nowoczesny i funkcjonalny budynek. Budynek posiada dobry dostęp do komunikacji miejskiej (przystanek autobusowy znajduje się tuż obok terenu Wydziału). Na terenie Wydziału usytuowano parking dla samochodów, w tym dla osób niepełnosprawnych i stojaki rowerowe, natomiast nieopodal – zbudowano stację rowerów miejskich. W Collegium Iuridicum Novum znajdują się 32 sale dydaktyczne, w tym: 8 sal wykładowych: Auditorium Maximum (na 400 osób), Aula im. Zygmunta

Ziembińskiego i Aula im. Zbigniewa Radwańskiego (obie na 250 osób) oraz mniejszych 5 sal (każda na 150 osób); 9 sal wykładowo-konwersatoryjnych: 3 większe (na 98 osób) i 6 mniejszych (na 50 osób); 13 sal konwersatoryjnych (na 24 osoby każda), które łącznie pomieścić mogą 2624 osoby. Dodatkowo w budynku tym znajduje się sala komputerowa (45-50-miejscowa) oraz sala umożliwiająca symulację rozpraw sądowych (tzw. sala sądowa).

W Collegium Iuridicum Novum zamontowane są przewijaki w toaletach damskich i męskich oraz udostępniono foteliki dziecięce w bistro. W pomieszczeniach Biura Obsługi Studentów (mieszczących się tymczasowo w Collegium Martineum, na czas remontu budynku przy Collegium Iuridicum Novum) działa także Kącik Malucha, gdzie dzieci mogą się pobawić w trakcie pobytu ich rodziców w budynku.

Wyrazem nowoczesnego podejścia do zapewnienia przyjaznych warunków kształcenia wyższego jest dbałość o zielen (rośliny) zarówno w budynkach dydaktycznych, jak i ich otoczeniu. Co więcej, w remontowanym właśnie budynku przy Collegium Iuridicum Novum przestrzeń jest zaprojektowana w oparciu o koncepcję biofilii, jak też zaplanowana jest rewitalizacja otaczającego go 3,5 hektarowego terenu - umieszczenie na nim tzw. żywych łąk, nasadzenia drzew, montaż ptasich budek lęgowych i tzw. „domków dla pszczół”.

Wypożażenie sal dydaktycznych obejmuje tablice magnetyczne, komputery, projektory, telewizory, wizualizery, odtwarzacze DVD/Blu-ray, system intercom, głośniki, prezenty, okablowanie oraz tablety graficzne. Sala sądowa wyposażona jest dodatkowo w rekwizyty takie jak togi sędziowskie, wspierające symulację rozpraw.

Sale wykładowe i ćwiczeniowe są właściwie wyposażone, także w niezbędny sprzęt multimedialny. Liczba i wielkość sal dydaktycznych nie budzi zastrzeżeń Zespołu Oceniającego. W relacji do liczby studentów oraz potrzeb dydaktycznych liczba sal oraz ilość miejsc w tych salach są w pełni wystarczające. W pracowniach komputerowych i bibliotece znajduje się wystarczająca liczba komputerów z dostępem do bezpłatnego Internetu. Sprzęt komputerowy jest nowoczesny i znajduje się w dobrym stanie technicznym. Zasoby infrastrukturalne i techniczne są adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej/zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. W budynkach studenci mogą korzystać z dostępu do bezpłatnego Internetu bezprzewodowego, usług ksero oraz kiosku internetowego. Uczelnia posiada odpowiednią infrastrukturę do prowadzenia zajęć e-learningowych.

Na wizytowanym kierunku nauczanie zdalne i hybrydowe opiera się przede wszystkim na wykorzystaniu aplikacji MS Teams, wchodzącej w skład pakietu Office 365. Dla każdej grupy zajęciowej, w której zajęcia takie są prowadzone, tworzy się odpowiadający jej zespół w MS Teams. Studenci zapisywani są tam automatycznie, dzięki integracji tego programu z panelem dydaktycznym sieci Intranet UAM oraz z systemem USOS. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są w tych zespołach w trybie wideokonferencji. Obok MS Teams, studentom i wykładowcom udostępnia się inne aplikacje składające się na pakiet Office365, w tym MS Word, Ms Excel, MS PowerPoint, MS Forms oraz MS Outlook. Aplikacja MS Forms umożliwia zdalne przeprowadzanie testów, w tym egzaminów i zaliczeń. Wykładowcy i studenci mogą również korzystać z Platformy E-learningowej UAM, opartej na środowisku Moodle.

Budynek dydaktyczny Wydziału Prawa i Administracji (Collegium Iuridicum Novum) został już w dużym stopniu dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W przypadku osób niewidomych i słabowidzących adaptacja ta polega w szczególności na umieszczeniu przy wszystkich

drzwiach w budynku tabliczek informacyjnych w kodzie Braille’a z numerem sali i piętrem oraz kodem QR do zeskanowania dla osób słabo widzących a także przekazywaniu informacji dźwiękowej o poziomach we wszystkich windach (wraz z oznaczeniami w kodzie Braille’a na przyciskach). Dodatkowo w budynku znajdują się odpowiednie oznaczenia na przeszkleniach dla osób słabo widzących. W Auditorium Maximum zainstalowano pętlę indukcyjną dla osób słabo słyszących. Wejście główne do budynku dydaktycznego jest bezprogowe, a jego drzwi wyposażono w system automatycznego otwierania. W budynku znajdują się też windy bezprogowe, obsługujące wszystkie poziomy i części obiektu.

Biblioteka WPiA jest jedną z największych bibliotek prawniczych i administracyjnych w Polsce, posiada bowiem zbiory przekraczające 250 tys. woluminów. W Collegium Iuridicum znajduje się m.in. wypożyczalnia i czytelnia książek oraz czytelnia czasopism. Studenci mają dostęp do licznych baz danych, w tym do baz informacji prawnej – Legalis i Lex Omega Akademia – oraz do LEXOTEKI, tj. bazy podręczników przeznaczonych dla studentów WPiA UAM. Dostępne są też liczne bazy naukowe, w tym Cambridge University Press, HeinOnline i Oxford Scholarship Online. Istnieje możliwość wykonywania kserokopii materiałów dostępnych w czytelniach, studenci mogą też drukować materiały elektroniczne i korzystać z własnych nośników danych.

W wypożyczalni Biblioteki WPiA funkcjonuje system elektronicznego zamawiania i wypożyczania książek; możliwy jest też ich korespondencyjny zwrot. W Bibliotece działa bezprzewodowy Internet (sieć Wi-Fi Eduroam).

W okresie pandemii COVID-19 Biblioteka Wydziału podjęła liczne działania wspierające proces dydaktyczny. Zbiory Biblioteki WPiA monitorują na bieżąco jej pracownicy; dodatkowo zaś corocznie sprawdza się obecność i stan 40.000 woluminów. Zauważone braki są w miarę możliwości uzupełniane, a egzemplarze uszkodzone – naprawiane przez pracownika Biblioteki bądź podmiot zewnętrzny.

Wydział prowadzi stały monitoring infrastruktury wspierającej realizację zadań dydaktycznych i naukowych. Wszelkie usterki techniczne zgłaszane są na bieżąco Kierownikowi Budynku CIN i pracownikom Biura ds. Informatyzacji Wydziału, którzy zajmują się ich usuwaniem. Pracownicy wspomnianego Biura prowadzą też bieżącą konserwację sprzętu komputerowego oraz zgłaszają konieczność jego wymiany. Bieżący monitoring umożliwia poza tym szybką reakcję na zmieniające się potrzeby, czego przykładem jest zakup sprzętu komputerowego w okresie pandemii COVID. Wydział pozostaje w stałym kontakcie z przedstawicielami Samorządu Studentów, którzy w trakcie okresowych spotkań przekazują informacje dotyczące potrzeb studentów, także w zakresie doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej służącej do nauczania tradycyjnego i zdalnego. Nauczyciele akademicki wspomniane potrzeby mogą zgłaszać na bieżąco władzom WPiA, informatykom z Biura ds. Informatyzacji Wydziału oraz – należącemu do grona nauczycieli akademickich – Pełnomocnikowi Dziekana WPiA ds. zdalnych form nauczania. Również interesariusze zewnętrzni mają udział w monitorowaniu i ocenie bazy dydaktycznej WPiA poprzez zgłaszanie swoich uwag w trakcie posiedzeń działającej przy Wydziale Rady Biznesu i Nauki oraz w ramach ich indywidualnych spotkań z władzami Wydziału.

Wyniki przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez nauczycieli oraz studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia posiada własną, nowoczesną i funkcjonalną bazę dydaktyczną. Liczebność i wielkość sal dydaktycznych w pełni odpowiadają potrzebom kształcenia na wizytowanym kierunku. Uczelnia zapewnia studentom na wizytowanym kierunku bazę dydaktyczną, nowoczesną i dobrze dostosowaną pod względem infrastrukturalnym, technicznym i informatycznym do potrzeb uczenia się. Dotyczy to także infrastruktury wykorzystywanej w kształceniu na odległość. Zasoby biblioteki (zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe) są wystarczająco liczne a dostępność zasobów adekwatna do potrzeb. Budynki Uczelni są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i zgodne z wymogami BHP. Infrastruktura podlega właściwym przeglądom z uwzględnieniem opinii kadry dydaktycznej oraz studentów i jest sukcesywnie udoskonalana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Zasady tej współpracy określają dokumenty regulujące funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Uczelnia, z uwagi na stan pandemii, w sposób sprawny przeniosła współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym na tryb zdalny. Zmieniona organizacja współpracy nie wpłynęła negatywnie na jej jakość.

Proces doskonalenia programu studiów we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego prowadzony jest w ramach działalności Rady Biznesu i Nauki, złożonej z przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego.

Wnioski i uwagi, dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku studiów, przedkładane przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów ocenianego kierunku studiów podczas praktyk, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami. Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę są analizowane przez władze Uczelni i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów.

W wyniku konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jak dotąd do programu studiów nie zostały wprowadzone konkretne zmiany. W planowanej reformie kierunku, planowane jest wprowadzenie elementów kształcenia praktycznego, co jest oczekiwane przez pracodawców

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym owocuje na polu obsady zajęć dydaktycznych i modyfikacji treści kształcenia wprowadzonych przez nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są angażowani w prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku studiów.

Innym wymiarem współdziałania z partnerami instytucjonalnymi jest zapraszanie ich przedstawicieli na spotkania ze studentami oraz wizyty studyjne, jak również organizacja licznych konferencji naukowych z udziałem praktyków. Uczelnia rozpoczęła program 3 miesięcznych staży dla studentów w prokuraturach różnych szczebli, co było wynikiem rozmów dotyczących konieczności wydłużenia okresu 3 tygodniowych, obowiązkowych praktyk studenckich. Uczelnia wykonuje również ekspertyzy prawne na zlecenie interesariuszy zewnętrznych. Na uwagę zasługuje działalność Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej, w której pracują studenci pod nadzorem adwokatów i radców prawnych.

Na spotkaniu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego z zespołem oceniającym obecnych było wielu przedstawicieli instytucji współpracujących tj. prokuratury, kancelarie prawne, kancelarie komornicze i przedsiębiorstwa. Spotkanie pozwoliło na pozyskanie obiektywnych opinii na temat jakości współpracy Uczelni z szerokim gronem interesariuszy zewnętrznych, które są pozytywne.

Uczelnia korzysta z wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów ELA. Uczelnia prowadzi także własne badania losów zawodowych absolwentów. Celem badań jest pozyskanie informacji na temat tego, jak absolwenci Uczelni oceniają studia oraz ustalenie w jaki sposób ukończone studia wpływają na ich sytuację zawodową oraz w jaki sposób studia przygotowują ich do pracy. Badania losów zawodowych absolwentów nie służyło dotąd do zmiany programu studiów. Z deklaracji Uczelni można przyjąć, że wyniki tego monitorowania mają posłużyć w procesie wdrażania planowanej reformy studiów prawniczych.

Uczelnia prowadzi i dokumentuje cykliczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w zakresie oceny poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, co umożliwia jej podsumowanie dotychczasowych dokonań. Działania te wykonuje Kolegium Dziekańskie. Kolegium analizuje jakość realnej współpracy wyrażanej aktywnością podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w różnych obszarach działalności. Wynikiem tych analiz było znaczące rozszerzenie składu Rady Biznesu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności

form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, są przeprowadzane na podstawie formalnie przyjętych założeń. Uczelnia podsumowuje sposób realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co pozytywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są na kierunku prawo prowadzonym w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu są zgodne z koncepcją i celami kształcenia wyrażonymi w „Strategii Rozwoju UAM na lata 2020-2030” oraz „Wizji rozwoju Wydziału Prawa i Administracji na lata 2020-2024”.

Aktywność międzynarodowa nauczycieli akademickich jest realizowana przez wyjazdy do zagranicznych ośrodków naukowych, uwagę zwracając zwłaszcza profesury gościnne na Uniwersytecie w Antwerpii. Zdecydowanie pozytywnie należy ocenić efekty współpracy międzynarodowej w postaci publikacji na łamach Oxford University Press, Cambridge University Press oraz Brill. Umiędzynarodowienie kierunku realizowane jest także poprzez zapraszanie profesorów zza granicy i włączanie ich w proces kształcenia.

Możliwości rozwoju międzynarodowego studentów realizowane są prawidłowo, co potwierdza stosunkowo duża liczba studentów korzystających z oferty mobilności międzynarodowej. Potwierdzeniem tego potencjału jest także organizacja szkół letnich oraz innych aktywności międzynarodowych włączających studentów jak *Malta Model United Nations 2018* czy *Moon Base Design Contest*.

Stopień umiędzynarodowienia kształcenia obejmujący ocenę skalę, zakres i zasięg aktywności międzynarodowej kadry i studentów jest prawidłowo realizowany, m.in. przez działalność Biura Wsparcia Aktywności Naukowej, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu proces umiędzynarodowienia przebiega prawidłowo, i jest on zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Stosunkowo duży odsetek studentów korzysta z oferty mobilnościowej w ramach programu *Erasmus+* oraz umów dwustronnych, a także z programów szkół letnich. Pracownicy naukowcy Uczelni brali udział w różnych międzynarodowych projektach, także w czasie pandemii. Prowadzona jest ocena stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i jej wyniki są implementowane na kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci wizytowanego kierunku mogą liczyć na wszechstronne i kompleksowe wsparcie w procesie uczenia. Dedykowane wsparcie objawia się na wielu płaszczyznach poprzez m.in. wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zapewnienie odpowiednich narzędzi do rozwijania się studentów, wsparcie aktywności wykraczających poza program studiów, pomoc materialną oraz animację ruchu naukowego i społecznego. Uczelnia zapewnia także możliwości zindywidualizowanego rozwoju studentów na polach powiązanych z ocenianym kierunkiem. Zadbano również o stworzenie odpowiednich warunków do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej. Uczelnia ma także na uwadze wyrównywanie szans edukacyjnych m.in. poprzez opiekę nad określonymi grupami studentów, które wymagają dodatkowych środków materialnych i czasowych. Wsparcie ma charakter systematyczny i stały, działając sprawnie w ramach przyjętych wcześniej rozwiązań. Jest ono dostosowane do zróżnicowanych potrzeb.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Regulamin studiów przewiduje istotne z perspektywy wsparcia studenckiego instytucje w zakresie studiowania takie jak np. urlopy od zajęć, egzaminy komisyjne oraz indywidualna organizacja studiów, która dzieli się na dwie kategorie – indywidualna organizacja studiów oraz indywidualny tok studiów. Pierwsza z instytucji może polegać na zwolnieniu studenta z obowiązku uczestnictwa w zajęciach oraz zaliczania zajęć na warunkach i w terminie uzgodnionym indywidualnie z prowadzącymi zajęcia. Druga z kolei została przewidziana dla szczególnie uzdolnionych jednostek i umożliwia ukształtowanie dla takiego studenta indywidualnego programu studiów, uwzględniającego jego umiejętności i zainteresowania. Studenci mogą również konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi, którzy prowadzą określone zajęcia. W związku z tym odbywają się regularne dyżury. Dodatkowo studenci mają możliwość konsultacji z nauczycielami również poza godzinami dyżurów i zajęć, po indywidualnym kontakcie mailowym. Zainteresowani naukowo studenci mogą realizować swoje pasje poprzez działalność w kołach naukowych lub indywidualne inicjatywy w porozumieniu z nauczycielami akademickimi. Dodatkowo studenci kierunku prawo mają możliwość na zostanie

beneficjentem grantów i projektów naukowych Uczelni w ramach programów IDUB i innych realizowanych przez jednostkę.

Uczelnia zapewnia studentom niezbędne oprogramowanie i infrastrukturę do nauczania zdalnego oraz do dodatkowych aktywności, w tym naukowych, z którego studenci mogą korzystać bez ograniczeń. Dodatkowo studenci mają dostęp do specjalistycznego oprogramowania, co pozwala im rozwijać swoje pasje, zarówno na gruncie teoretycznym jak i praktycznym. Studenci kierunku są w odpowiedni sposób przygotowywani do korzystania z oprogramowania do nauczania zdalnego. W tym celu na początku studiów organizowane są spotkania wprowadzające, na których przybliża się studentom tajniki funkcjonowania Uczelni, w szczególności związane z obsługą narzędzi do nauczania na odległość oraz z kwestiami internetowej obsługi studiów. Dodatkowo studenci mają stały dostęp do materiałów szkoleniowych i poradników związanych z nauczaniem zdalnym i specjalistycznym oprogramowaniem. W razie problemów, studenci mają możliwość uzyskania pomocy technicznej poprzez kontakt z odpowiednią jednostką. Wykluczeni cyfrowo studenci mogą liczyć na wsparcie w nauczaniu zdalnym ze strony Uczelni. W tym celu gwarantuje się studentom możliwość korzystania na wniosek studenta z infrastruktury Uczelni. Uczelnia zapewniła także studentom do swobodnego użytku jedną z sal Wydziału, w której mogą odbywać zajęcia zdalne.

Uczelnia przewiduje również rozwiązania wsparcia aktywności związanych z rozwojem społecznym i wejściem na rynek pracy. W tym celu powstało Biuro Karier, które zapewnia usługi w zakresie szkoleń i doradztwa zawodowego. Biuro pomaga studentom m.in. w znalezieniu miejsc dodatkowego stażu i pracy, organizowaniu targów pracy, warsztatów, szkoleń oraz spotkań z firmami czy nawiązywaniu kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zainteresowane osoby mogą także otrzymać porady związane z wejściem na rynek pracy i możliwymi zawodami związanymi z kierunkiem, na którym studiuje. Uczelnia oprócz targów pracy i innych podobnych wydarzeń organizuje także specjalistyczne kursy i programy we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, w których dobrowolnie mogą brać udział studenci i rozwijać swoje kompetencje.

Uczelnia zapewnia wsparcie dla osób wybitnych oraz motywuje do osiąganie wysokich wyników w nauce. Oprócz wspomnianych już wcześniej indywidualizacji organizacji studiów, szerokiego zakresu wsparcia w działalności naukowej oraz ustawowego stypendium rektora dla najlepszych studentów, przewidziane zostały dodatkowe stypendia i konkursy finansowane przez Uczelnię lub partnerów zewnętrznych. Uczelnia w celu motywowania studentów przyznaje także nagrody i wyróżnienia takie jak: Medal Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, który przyznawany jest absolwentom w uznaniu ich wybitnych osiągnięć naukowych czy Studencki Laur, nadawany studentom jako wyraz uznania za wysokie wyniki w nauce oraz za aktywność badawczą i osiągnięcia naukowe. Studenci kierunku prawo mogą również partycypować w specjalnych konkursach przedmiotowych oraz kilku dedykowanych projektach jak: BESTStudentGRANT, adresowany do studentów I roku, którzy byli laureatami i finalistami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, uzyskali najlepsze wyniki z matury na poziomie rozszerzonym (95% lub więcej) lub najlepsze wyniki z matury zagranicznej (95% lub więcej po przeliczeniu na polską maturę), chcących realizować swoje pierwsze projekty badawcze oraz odpowiednio dla studentów od drugiego roku – ADVANCEDBestStudentGRANT.

Studenci wizytowanego kierunku mają również możliwość zaangażowania się w prace Studenckiej Uniwersyteckiej Poradni Prawnej, w ramach której udzielają porad prawnych osobom, których nie stać na poniesienie kosztów profesjonalnej, odpłatnej pomocy prawnej. Dodatkowo Poradnia zajmuje się sprawami dyscyplinarnymi na poznańskich uczelniach wyższych, występując w roli obrońców

obwinionych studentów. Ponadto studenci Poradni pełnią rolę kuratorów dla osób nieznanych z miejsca pobytu w postępowaniach toczących się przed sądami okręgu poznańskiego oraz w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez organy władzy publicznej mające siedzibę w Poznaniu. Nad organizacją pracy studentów Poradni czuwają Koordynatorzy Sekcji, natomiast nad merytoryczną poprawnością udzielanych porad prawnych – Opiekunowie Merytoryczni Sekcji, będący czynnie działającymi praktykami i pracownikami badawczo-dydaktycznymi Wydziału, dzięki czemu studenci mogą jednocześnie uczyć się i praktykować dane gałęzie prawa.

Warto wyróżnić nową inicjatywę adresowaną do studentów prawa - Studenckie Laboratorium Mentoringu, czyli pilotażowy program, który Wydział uruchomił w roku akademickim 2021/2022, aby wesprzeć studentów w rozwoju edukacyjno-naukowym, dać im możliwość pogłębiania indywidualnych zainteresowań oraz lepiej przygotować do prowadzenia działalności naukowej lub lepszego startu na rynku pracy; w ramach tego programu studenci, zwłaszcza wyróżniający się dobrymi i bardzo dobrymi wynikami w nauce, mogą doskonalić umiejętności w wybranych specjalnościach (np. moot court; warsztaty z retoryki, negocjowania umów czy pisanie pism procesowych) w ścisłej współpracy z doświadczonym nauczycielem akademickim pełniącym funkcję opiekuna naukowego. Choć program jest dopiero w początkowej fazie, warto podkreślić pozytywny jego wpływ na wsparcie studentów i rozwijanie ich pasji oraz wiedzy i umiejętności. Warto, aby Wydział rozwijał program, uwzględniając przy tym opinie studentów.

Studenci kierunku prawo mają również możliwość podejmowania dodatkowych aktywności, które zapewnia lub wspiera Uczelnia. W zakresie wsparcia prowadzenia działalności artystycznej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników jest to Wydziałowy Przegląd Artystyczny CIN_ART – kilkudniowy festiwal artystyczny. Studenci mogą także angażować się w działalność zespołu muzycznego, chóru akademickiego i teatru akademickiego. Na Uczelni funkcjonuje także wiele innych inicjatyw z różnych zakresów jak chociażby Studencka Agencja Fotograficzna. Studenci kierunku prawo mogą korzystać z szerokiej bazy sportowej Uczelni oraz brać udział w dodatkowych zajęciach prowadzonych przez Akademicki Związek Sportowy. Warto również wyróżnić motywowanie oraz wspieranie działalności społecznej studentów poprzez m.in. przyznawanie specjalnego wyróżnienia – Społecznik Roku.

Wsparcie studenckie uwzględnia i jest dostosowane do potrzeb różnych grup interesariuszy wewnętrznych studiujących na Uczelni. Uczelnia zapewnia szeroki zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Dla zapewnienia właściwej pomocy osobom z niepełnosprawnościami na Uczelni zostało powołane Biuro do Spraw Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, natomiast na Wydziale funkcjonuje Koordynator Wydziałowy do spraw osób z niepełnosprawnościami. Oprócz dedykowane stypendium, studentom z niepełnosprawnościami zapewnia się m.in.: dostosowanie procesu kształcenia, wsparcie asystenta, wsparcie tłumacza języka migowego, miejsca w domach studenckich przystosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, możliwość organizowania lektoratów języka angielskiego dla studentów z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu w Multimedialnej Pracowni Nauki Języków Obcych.

Uczelnia zapewnia wsparcie studentom po kątem problemów natury psychologicznej i emocjonalnej poprzez funkcjonowanie Psychologicznego konsultanta ds. trudności w procesie studiowania, do którego mogą zgłaszać się osoby potrzebujące.

Uczelnia wywiązuje się z ustawowych obowiązków wsparcia materialnego dla studentów i zapewnia im możliwość uzyskiwania stypendiów socjalnych, zapomóg, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Zgodnie z deklaracjami i dokumentacją dostarczoną przez Uczelnię opiera się on na zasadach: powszechności, permanentności oraz hierarchiczności. Studenci w formie zdalnej mogą składać określone wnioski poprzez odpowiednie formularze. W razie negatywnych rozstrzygnięć przysługuje im odwołalnie do prorektora ds. studenckich. Studenci Uczelni, w tym kierunku prawo mogą składać skargi w sposób formalny i nieformalny poprzez Biuro Obsługi Studentów, władze Wydziału oraz samorząd studencki.

Uczelnia prowadzi działania edukacyjne i informacyjne z zakresu bezpieczeństwa studentów. Oprócz właściwych zajęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, dodatkowo Uczelni na stronie internetowej informuje o najważniejszych aspektach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz wskazuje drogi postępowania, jeżeli takie bezpieczeństwo jest zagrożone. Uczelnia jest odpowiednio przygotowana do wspierania osób dotkniętych zjawiskiem dyskryminacji, przemocy wśród społeczności akademickiej oraz problemami natury psychologicznej.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Obsługę administracyjną studentów Biuro Obsługi Studentów. Dział jest dostępny dla studentów określonych godzinach lub po wcześniejszym umówieniu się. Informatycznym wsparciem obsługi jest wirtualna uczelnia.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie samorządu studenckiego. Zarówno w aspekcie finansowania jak organizacyjnym pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie uzyskana od przedstawicieli samorządu studenckiego. Członkowie organów samorządu studenckiego regularnie współpracują z władzami Wydziału i całej Uczelni. Studentom wizytowanego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Działania te stanowią podstawę do podejmowania pożądanych z perspektyw studenckiej zmian. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i postulaty bezpośrednio do władz Uczelni i Wydziału lub poprzez samorząd studencki. Dodatkowo Uczelnia organizuje cykliczne badanie związane z zadowoleniem studentów z kierunku studiów, w tym z oferowanego im wsparcia. Przedstawiciele studenccy zasiadają w ciałach odpowiedzialnych za poziom jakości kształcenia na Uczelni i tym samym mają wpływ na bieżące problemy studenckie i możliwości ich rozwiązania. Dodatkowo Uczelnia i władze pozostają w stałym kontakcie z samorządem studenckim w celu monitorowania poziomu wsparcia studentów oraz jego skuteczności. W razie pojawienia się negatywnych aspektów, władze podejmuje odpowiednie działania naprawcze.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Dedykowane wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, a także wsparciu organizacyjnym i finansowym z uwzględnieniem wsparcia w nauczaniu z wykorzystaniem metod i technicznych kształcenia na odległość. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Sprawnie działa system skarg, próśb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Uczelni oraz samorząd studencki. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia dokonuje również regularnej ewaluacji zapewnianego wsparcia i dzięki temu stale je ulepsza.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Studencki program mentoringowy (tutoringowy) – Studenckie Laboratorium Mentoringu, który znacząco indywidualizuje ścieżkę kształcenia oraz pozwala na rozwój prawniczy i społeczny poprzez relację mistrz – uczeń.

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla wystarczającego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnościami. Jest ona zamieszczana na stronie Uczelni, Wydziału oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Informacja jest kompletna i zawiera wszystkie wymagane elementy jak: cele kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Proces przekazywania informacji dodatkowo wspierany jest przez media społecznościowe oraz wewnętrzne kanały informacyjne, jak Intranet czy USOS.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców poprzez system analizę anonimowych komentarzy do semestralnych ankiet studenckich (w systemie USOS), badania Biura Jakości Kształcenia oraz w oparciu o sygnały kierowane przez studentów oraz prowadzących zajęcia. Wynikiem monitoringu przepływu informacji było wprowadzenie wydziałowego Intranetu oraz modernizacja strony internetowej Wydziału.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku prawo w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Zgodnie z obowiązującymi przepisami informacje umieszczane są w Biuletynie Informacji Publicznej, a także na stronach internetowych Wydziału i Uczelni oraz specjalnie dedykowanych serwisach dla kandydatów. Dostępność i aktualność informacji są badane regularnie, a wyniki przeprowadzonej oceny wykorzystywane są do doskonalenia procedur upowszechniania informacji, czego konsekwencją jest odnowienie strony Wydziału oraz wprowadzenie wewnętrznego Intranetu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Jakość kształcenia na wizytowanym kierunku prowadzona jest w oparciu o właściwe akty normatywne powszechnie obowiązujące oraz wewnętrzne regulacje Uniwersytetu. Do aktów prawa wewnętrznego o istotnym znaczeniu należą: Statut; Regulamin studiów; zarządzenie nr 68/2020/2021 Rektora UAM z dnia 9 marca 2021 r. w sprawie wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Organy Uczelni i osoby odpowiedzialne za kierunek to: Rektor i Senat UAM, Prorektorzy UAM, Dziekan, Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia oraz Kierownik kierunku studiów. Ewaluacja i doskonalenie jakości kształcenia są prowadzone z uwzględnieniem misji i strategii WPIA UAM, z udziałem interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych (w tym: wykładowców, studentów, absolwentów, pracodawców, przedstawicieli zawodów prawniczych).

Za realizację zadań w zakresie zapewniania, monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich odpowiada – we współpracy z prodziekanem właściwym ds. kształcenia – rada programowa (6 ust. 1 pkt 1 zarządzenia nr 68/2020/2021). Na WPIA działa między innymi rada programowa kierunku studiów prawo. Stosownie do postanowień Statutu (§ 130-132) w skład w/w rady wchodzi – powołani przez Rektora UAM na wniosek Prorektora kierującego Szkołą Dziedzinową Nauk Społecznych UAM, w uzgodnieniu z Dziekanem WPIA: Prodziekan ds. studenckich i jakości kształcenia w roli

Przewodniczącego Rady; sześciu nauczycieli akademickich – przedstawicieli dyscypliny naukowej, do której przypisano kierunek studiów prawo; dwóch przedstawicieli studentów tego kierunku.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Rekrutacja na studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku prawo odbywa się co roku, na zasadach określonych przez Senat UAM z dwuletnim wyprzedzeniem – we właściwej uchwale w sprawie warunków, trybów oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych w danym roku akademickim.

Co do zasady, o przyjęciu na studia stacjonarne na kierunku prawo decyduje miejsce na liście rankingowej, będące wynikiem uzyskania równej lub większej liczby punktów powyżej progu punktowego ustalonego w trakcie rekrutacji przez podkomisję rekrutacyjną. Postępowanie rekrutacyjne na studia niestacjonarne na kierunku prawo odbywa się natomiast na podstawie złożenia wymaganych dokumentów do wypełnienia limitu miejsc.

Na podstawie wewnętrznych regulacji Uczelni (uchwały Senatu i zarządzenia Rektora UAM) określono formalne procedury dotyczące zatwierdzania, zmian oraz wycofania programu studiów składające się na wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na WPIA UAM. W jego ramach program studiów na kierunku prawo podlega monitorowaniu w zakresie zakładanych efektów uczenia się, metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganym przez studentów, oferty przedmiotów do wyboru (analizowane jest zainteresowanie studentów określonymi zagadnieniami i przedmiotami, w celu zapewnienia zgodności oferty przedmiotów do wyboru z oczekiwaniami studentów). Okresowy przegląd programu studiów przeprowadza Rada Programowa kierunku studiów prawo, na tej podstawie proponując działania uatrakcyjniające program studiów. W okresowych przeglądach programowych uczestniczą opiniodawczo interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Uwzględnia się także monitoring efektywności absolwentów na rynku pracy, badania naukowe kadry, zewnętrzne rekomendacje (od interesariuszy zewnętrznych), a także standardy rankingowe (kluczowych, najbardziej prestiżowych rankingów krajowych, w których oceniany kierunek lokuje się na najwyższych pozycjach).

Systematyczna ocena programu studiów na kierunku prawo jest trafnie oparta m.in. o zestawienia wyników zaliczeń i egzaminów, prac etapowych i dyplomowych. Poza tym podstawą tej oceny są też: informacje zwrotne od studentów, nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów, dane publiczne odnośnie do rynku pracy, a także dane uzyskane z analizy ankiet studenckich (w ostatnim semestrze studiów studenci oceniają, w jakim stopniu program studiów przyczynił się do osiągnięcia przez nich efektów uczenia się) i arkuszy hospitacji zajęć. Wnioski z oceny są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programu studiów na kierunku prawo (w razie konieczności proponuje się działania korygujące, które są wdrażane w kolejnym roku akademickim). Znajomość języków obcych jest weryfikowana za pomocą wewnętrznych egzaminów językowych i przeprowadzanych przez zewnętrzne jednostki certyfikujące.

Cykliczna ocena zewnętrzna jakości kształcenia na kierunku prawo jest też udziałem otoczenia społeczno-gospodarczego (połączona ze współpracą w tworzeniu, realizacji i weryfikacji efektów uczenia się) i polega m. in. na: udziale w pracach Rady Interesariuszy, współpracy w zakresie realizacji studenckich praktyk zawodowych oraz współpracy w zakresie realizacji zajęć praktycznych przez specjalistów z zewnątrz), a także dokonuje się poprzez doroczne rankingi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni funkcjonuje wyznaczony zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem prawo. W ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia określono w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Zatwierdzanie programu studiów i jego zmiany dokonywane są w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury formalne. Przeprowadzana jest też systematyczna ocena programu studiów oparta o analizę danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są adekwatne do celów i zakresu oceny (informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów, standardy jakości kształcenia międzynarodowych organizacji akredytujących). W systematycznej ocenie programu studiów udział biorą interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jakość kształcenia na kierunku prawo jest poddawana cyklicznej ocenie i weryfikacji zewnętrznej. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów oraz wyniki zewnętrznej oceny i weryfikacji jakości kształcenia na kierunku prawo wykorzystywane są w korygowaniu programu studiów oraz jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

W sylabusach poszczególnych przedmiotów (zajęć) powinny znaleźć się deskryptory efektów kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Obecnie na UAM obowiązuje ustandaryzowany wzór sylabusu, uwzględniający wskazany wymóg, który zaimplementowano na kierunku prawo.

Zalecenie

Konieczność jednoznacznej regulacji zasad organizacji i odbywania obowiązkowych praktyk studenckich oraz wyeliminowania istniejących rozbieżności w wewnętrznych regulacjach wydziałowych dotyczących praktyk. Wprowadzenie regulaminu praktyk zawodowych

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Aktualnie obowiązujący Regulamin praktyk został przyjęty przez Radę programową kierunku studiów prawo w dniu 25 czerwca 2021 r. z mocą od dnia 1 października 2021 r. (konieczność przyjęcia nowego regulaminu wynikała ze zmian strukturalnych i kompetencyjnych dokonanych w nowym Statucie UAM).

Zalecenie

Objęcie obowiązkiem praktyk zawodowych także studentów studiów niestacjonarnych zgodnie z programem studiów obowiązkowe praktyki przewidziane są obecnie w obu trybach studiowania.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Zgodnie z programem studiów obowiązkowe praktyki przewidziane są obecnie w obu trybach studiów.

Zalecenie

Zapewnienie systemu jakości kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Wprowadzony przez nowy Statut UAM system w tym zakresie jest aktualnie wdrażany – na poziomie wydziałów opiera się on przede wszystkim na działalności rad programowych kierunków studiów oraz powoływanych przez nie zespołach (na przykład: zespołu do spraw oceny prac dyplomowych oraz dokumentów związanych z dyplomowaniem).

Zalecenie

Zapewnienie bieżącej oceny jakości prowadzonych zajęć.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Ocena jakości prowadzonych zajęć jest dokonywana systematycznie na podstawie anonimowych ankiet studenckich przeprowadzanych w systemie USOS.

Zalecenie

Konsolidacja bazy dydaktycznej.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Oddanie do użytku w 2010 r. nowego budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji – Collegium Iuridicum Novum – budynek ten mieści się w centrum Poznania, przy al. Niepodległości 53.